

Hönsgummans visa

Ord av Olof Carelius 1751

Ha - nar å hö - nor å kyck - lingar små, spring glät - ti - ga
nu, kväd, mina pul - lor å tup - par, hå, hå, sjung
kuc - ke - li - ku! Låt si, var en hop - par om - kring si - na
kop - par å näbbarna dop - par Jag orkar il - la
gå, sit - ter gam - mal å grå, men kvä - der än - då

Utskrivet av Stefan Lindén 101116

1. Hanar å hönor å kycklingar små,
spring glättiga nu,
kväd, mina pullor å tuppar, hå, hå,
sjung kuckeliku!
Låt si, var en hoppar
omkring sina koppar
å näbbarna doppar
Jag orkar illa gå,
sitter gammal å grå,
men kväder ändå

HÖNSGUMMANS VISA

1. Hanar å hönor å kycklingar små,
spring glättiga nu,
kväd, mina pullor å tuppar, hå, hå,
sjung kuckuliku!
Lät si, var en hoppar
ikring sina koppar
å näbbarna doppar
Jag orkar illa gå,
sitter gammal å grå,
men kväder ändå

2. Fyra tjog år, å så nitton därtill,
är min ålder i dag
Folke må tro mäg så mycke di vill,
men aldrig vet jag
min håg vari bätter
förförder å lätter,
båd dagar och nätter,
än han ha varit nu
på sex år eller sju
för nån herre å fru

3. Fem stora herrskap på herrgålen vår,
allt efter var ann,
minns jag så väl, som de varit i går;
och därför kan
min åldriga tunga
om herrskapet sjunga,
bå gamla å unga
Den som ha vari mä
må veta hur då ä,
var man säker på då

4. Årsgammal var jag, då fröken for bort
Då hörd jag di sa,
hur hon hushålla, runt eller torrt,
då va som då va
Men bort vill hon resa
te den, som kan läsa
bakfram i katkesa
Lika va di sa,
nog har fröken vari bra
Men di narra na sta

5. Sen var en herre på gålen, jag minns
Han va väldug med art
Yppare husbonde näppliga finns,
men han dödde så snart
Å frun, som vart änka,
fick sörja och tänka,
vad hon skulle skänka
te dem, som mä makt
uppå gålen hade akt
och om ägorna vakt

6. Bästa, som frun i sitt hus hade kvar,
var en endaste son,
fyra års herre, som miste sin far
Men minns, han va mån
om åkrar å ängar
å flitiga drängar,
om ägor å pengar
Han föga var stor,
när han följde sin mor
å kring ägorna for

7. Grannsämja, hemfrid å styr på sitt hus
hölt han som en karl
Frun, som han fick, var ett dygdenes ljus,
en fröken så rar,
så from å gudfruktig,
så sedlig å tuktig,
i hushållet duktig,
att av detta par
är åminnelse kvar
alla världenes dar

8. Arvingar fingo den herre å fru,
jag minns inte grant
Som jag kan tycka så voro de sju
Jo, jo, då va sant,
ty fyra, de siste
små herrar, jag visste,
att herrskapet miste
Den äldsta va kvar
å så fröknar ett par
med moder å far

9. Herrskape själva, de levde så kort,
jag minns, hur vi grät,
när som vår nådiga fru dödde bort
Den sorgen var het
å svår för oss alla
som bittraste galla
Vi gick här å valla
bå' nätter å dar,
å den ömmaste var
vår bedrövade far

10. Fyra, så när som ett fjärendels år,
han levde därpå
Men, famikatten! när han stog på bår,
hur di glunkade då
Di sa: vi få värre
bå större å smärre
Vi miste en herre,
som ville å fick
hålla ordning å skick
Gissa på, hur då gick!

11. Sonen tog hushålle först uti akt,
men sen for han ut,
reste med junkrar å drängar på jakt,
hade kulor å krut
Men trolla då krute,
di hölls med därute!
Dä vålde på slute,
att rävarna log
åt dä skotte, som tog,
då vår husbonde dog

12. Endast system va' frommer å go,
som ärvde sin bror
Att hennes herre på loven å tro,
som han henne svor,
fick styra å ställa,
så de blevo sälla,
som hade vari' snälla
Å sen ha då gått
bå mä stort å mä smått,
såsom han ha förmått.

13. Nog va dä mer än halft anna tjog år,
så herrskape här
rådande voro på herrgålen vår,
med mycke besvär
Nu är di döda
från omsorg å möda
Våra ögon ä röda,
ty jämmer å gråt
va vår dagliga låt
hela tiden bortåt

14. Men huru väl ha den Högste försett
vår herrgåll igen?
Mä både herre å fru han ha gett,
så jag aldrig vet än,
sen jag börja lära
ta maten å bära
te pullorna kära,
dä låti så väl
för bå junker å häl
bå te kropp å te själ

15. Herrskapet läser å sjunger å ber,
dä märker väl jag,
unge små herrarna lära ju mer
var endaste dag
Aldrig ska höras
nån orätt få göras,
ell' någon ska töras
te peka säg fram
å bli te någon skam,
Monsieur ell Madam

16. Herre Gud, signa di dygdiga två
för all ordning å tukt!
Himlen bevare de plantorna små,
deras härliga frukt!
Så den må bli mogen,
te dygd redebogen,
rättrådig å trogen!
Ty då bli dä gott
te få del i den lott,
som jag ha nu fått

17. Solen å månen å stjärnorna ge
sin härliga glans
Djuren på markene nöje bete
med lek uti dans
Hela jolen hoppar,
å mustiga droppar
gör lustiga kroppar
Flicka, kvick å ung,
kan du bättre så sjung,
jag är gammal å tung

/Text: kyrkoherden Olof Carelius (1751)/

Förklaringar:

"Årsgammal var jag, då *fröken* for bort " - Drottning Kristina

"Men *han* dödde så snart" - Kung Karl X Gustaf

"Å *frun*, som vart änka" - Drottning Hedvig Eleonora

"var en endaste *son*" - Kung Karl XI

"en *fröken* så rar" - Ulrika Eleonora d. ä.

"att herrskapet *miste*" - Prinsarna Gustaf, Ulrik, Fredrik och Carl Gustaf

"å så *fröknar* ett par" - Hedvig Sofia och Ulrika Eleonora d. y.

"*Sonen* tog hushålle först uti akt" - Kung Karl XII

"Endast *systemen* va frommer å go" - Drottning Ulrika Eleonora

"att hennes *herre* på loven å tro" - Kung Fredrik I

"Mä både *herre å fru* han ha gett" - Kung Adolf Fredrik och drottning Lovisa Ulrika

"unge små *herrarna* lära ju mer" - Kronprins Gustaf (III) och hertigarna Karl (XIII) och Fredrik Adolf